

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih: 9.12.2011
Sayı: 142

Rıza TÜRMEK
İzmir Milletvekili
Anayasa Komisyonu Üyesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Toplantı ve gösteri yürüyüşü hakkının kullanılmasına dair hazırlamış olduğum kanun teklifim ve gerekçesi ekte sunulmuştur.

Gereğini arz ederim

Ankara Milletvekili
Emine Özkan

R. V.

İzmir Milletvekili

Rıza Türmen

TBMM BAŞKANLIĞI				
Tali Komisyon	- Adalet - İnsan Haklarını İnceleme			
Esas Komisyon	- İçişleri			
Tarih:	13 Ocak 2012			
Yşm.Üzm.	Bşk.Yrd.	Başkan	On.Sek.Yrd.	On.Sek.
TBMM BAŞKANI				

15.01.11
09.12.2011
Redina d:

09.12.2011
09.12.2011
15: 58949

Genel Gerekçe

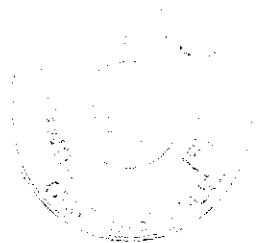
Toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkı örgütlenme özgürlüğü ile düşünce ve ifade özgürlüğü ile doğrudan ilişkilidir. Düşünce ve ifade özgürlüğünü, 12 Eylül Askeri müdahalesinin ardından kabul edilen 1982 Anayasası ve Anayasaya bağlı olarak çıkarılan yasal mevzuat, özgürlükleri devletin bekası için tehdit olarak algılayan bir anlayışı yansıtmaktadır. Anayasa'da düzenleniş niteliği ve örgütlenme hakkına ilişkin Siyasi Partiler Yasası, Sendikalar Kanunu, Vakıflar Kanunu, Dernekler Kanunu gibi Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu da, örgütlü toplumu kontrol altında tutulması gereken "tehlikeli", "muzırlık odağı", "günlük yaşamı aksatmak", olarak değerlendirildiği kanun düzenlemelerinden ve gerekçelerinden anlaşılmaktadır.

Türkiye Cumhuriyeti'nin taraf olduğu ve iç hukuk normu halinde olan Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve denetim mekanizması olan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi içtihatları kapsamında; düşünce ve ifade özgürlüğü genelinde, toplantı ve gösteri yürüyüşleri özelinde dikkate alındığında, normatif hükümlerin yanı sıra, hakların kullanılması ile gerçek ve etkili bir toplantı ve gösteri yürüyüşünün varlığı için, devletin yalnızca çekimser kalma gibi negatif bir tutumla yetinemeyeceği belirtilmiştir. Devlet, aynı zamanda, toplantı ve gösteri özgürlüğünün fiilen kullanılabilmesini sağlamaya yönelik tedbirleri almakla yükümlüdür.

2911 sayılı toplantı ve gösteri yürüyüşleri kanunu ile düzenleyici işlemler yapan makamların, hakları ve özgürlükleri dar, istisnai düzenlemeleri ise geniş yorumladığı yargılamaya konu olan vakalardan açıkça anlaşılmaktadır. Kanunların, hak sahipleri açısından haklarını koruması, kullanılmasını garanti altına alması gibi bir işlevi olması gerekmektedir Ancak 06.10.1983 tarih ve 2911 sayılı Toplantı ve Gösteri yürüyüşleri kanununda hakları kullanılmasını sağlamaktan ziyade nasıl sınırlandıracağı ve en önemlisi nasıl yasaklanacağı konularına odaklanmıştır. Kaldı ki, 2911 sayılı kanunla verilmiş bir hakkın, kanuni bir dayanağı olmadan dar bir biçimde ve hakkın özüne zarar verir şekilde yorumlanması, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi içtihatlarına açıkça aykırılık taşımaktadır. Oysa ki hak ve özgürlüklerde, ilk ve temel esas, hak ve özgürlüğün asıl, sınırlamanın ise istisna olmasıdır.

Hazırlanan bu teklifle, yapılacak toplantı ve gösterilere dair bildirim esasının zımni izin sistemine dönmesinin ve idarenin düzenleyici işlemlerle hakların kullanılmasını sınırlamasının engellenmesi; kanunun uygulanmasında idareye keyfi ve nesnel olmayan yorum alanları bırakılmaması; hakkın kullanımındaki yer, zaman, güzergah sınırlamasının esaslarının toplantı ve gösteri yapanların güvenlikleri ile kamu düzeni ve güvenliğini sağlamak amaçlarıyla bildirimin gerektirdiği tüm tedbirlerin alınmasını sağlamak; hakkın kullanımındaki ihlallerde dahi özgürlüğü sınırlayıcı önlemleri ortadan kaldırmak hedefleri gözetilmiştir.

Toplanma ve gösteri yürüyüşleri hakkının kullanılmasının önündeki engelleri kaldırmak ve mevcut yasada yer alan anti-demokratik düzenlemelerin hakların kullanılmasının önüne geçilmek amaçlanmıştır. Bu amaçla "TOPLANTI VE GÖSTERİ YÜRÜYÜŞLERİ KANUNU" hazırlanmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1 – Teklifin birinci maddesi ile toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkının herkese tanınması düzenlenmiştir. Gerçek veya tüzel kişilerin gerçekleştireceği toplantı ve gösteri yürüyüşü haklarının kullanılmasının amacı ve kapsamını düzenlemiştir.

Madde 2 - Maddede, Kanunun değişik yerlerinde geçen terimler tanımlanmak suretiyle, gereksiz tekrarların önüne geçilmek istenilmiştir. Ayrıca, ilin valisinin bu kanun kapsamında da mahallin en büyük mülki amiri olarak ifade ederek il'e bağlı ilçelerin, o ilin belediye sınırları içindeki kısımlarına ilişkin olarak da yetkili olduğu düzenlenmiştir.

Madde 3 –Madde kapsamında toplantı ve gösteri yürüyüşleri hakkının herkes tarafından, şiddeti, kin ve düşmanlığı içermemesi ve tahrik veya teşvik etmemesi hallerinde izin alınmadan kullanılmasını düzenlemektedir.

Madde 4 – Madde ile siyasi partilerin, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının, sendikaların, vakıfların, derneklerin, ticari ortaklıkların ve diğer tüzelkişiliğin özel kanunlarına ve kendi tüzüklerine göre yapacakları kapalı yer toplantıları kanun kapsamına alınmamıştır. Aynı doğrultuda, kanun veya gelenek ve göreneklere göre yapılacak toplantı, tören, şenlik, karşılama ve uğurlamalar ile Spor faaliyetleri ile bilimsel, ticari ve ekonomik amaçlarla yapılan toplantılar kanunun kapsamı dışında tutulmuştur. Cumhurbaşkanı, Başbakan ve bakanların Devlet ve Hükümet işleri hakkındaki toplantı ve konuşmaları ile Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerinin halk ile yapacakları sohbet niteliğindeki görüşmeler günümüz ihtiyaçları ile de örtüşmesi sebebiyle düzenlenmiştir.

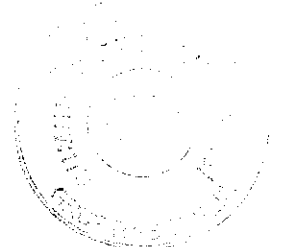
Madde 5 – Madde ile, seçim zamanlarına ilişkin hükümler düzenlenmiştir.

Madde 6 – Madde ile toplantı ve gösteri yürüyüşlerinin yer ve güzergahları açıklanmıştır. Madde kapsamına göre, toplantı ve gösteri yürüyüşleri, tüm il veya ilçe sınırları içerisinde her yerde belirlenen şartlar çerçevesinde yapılabilecektir.

Toplanma ve dağılma yerleri ile izlenecek yol ve yönlerin, toplantı ve gösteri yürüyüşü yapan kişilerin güvenliğini sağlanabilmesi ve gerekli güvenlik tedbirlerinin alınabilmesi amaçlarıyla belirlenebileceği düzenlenmiştir. Yine aynı doğrultuda; gidiş gelişi, güvenliği bozmayacak ve pazarların kurulmasına engel olmayacak biçimde, toplantıların genel olarak yapıldığı, elektrik tesisatı olan yerlerin, toplantı yeri olarak tercih edilebileceği düzenlenmiştir.

Madde ayrıca toplantı ve gösteri yürüyüşü yapılmasındaki zaman sınırlamasını kaldırmıştır.

Madde 7 – Madde ile, toplantı süresince toplantının yapıldığı yerin halka açık yer sayılacağı düzenlenmiştir.

Madde 8 – Madde bildirimi esaslarını ve amacını düzenlemiştir. Bildirimin toplantı veya gösteriyi düzenleyenler adına bir kişinin imza altına aldığı yazılı olarak yapması gerekmektedir. Bildirimin toplantının yapılmasından en az yirmi dört saat önce ve çalışma saatleri içinde, toplantının yapılacağı yerin bağlı bulunduğu valilik veya kaymakamlığa verilmesi gerekmektedir. Toplantı veya gösteri düzenleyen tüzel kişilere ait bildirimin tüzel kişinin yetkilendireceği kişi tarafından yapılması düzenlenmiştir.

Yapılan bildirimin, Toplantının amacını, yapılacağı yeri, günü, başlama saatini ve bildirimi veren kişinin açık kimlik bilgilerini içermesi gerekmektedir. Şehir ve kasaba içindeki genel yollar üzerinde yapılacak yürüyüşlere ait bildirimlerde yürüyüşe geçmek için seçilecek toplanma yeri ile izlenecek yol ve dağılma yeri belirtilmesi gerekmektedir.

Maddenin üçüncü fıkrası ile, bildirimin amacı doğrultusunda valilik ve kaymakamlıklara bildirimi alma sorumluluğu yüklenmiştir. Valiliğin veya kaymakamlığın, toplantı ve gösteri yürüyüşü hakkının kullanılması amacıyla gerekli önlemlerin alınması, kamu düzeni ve güvenliğini sağlamak amaçlarıyla bildirimin gerektirdiği tüm tedbirleri alması gerekmektedir.

Maddenin dördüncü fıkrası ile düzenlenen toplantı ve gösteri yürüyüşlerin; şiddet, kin ve düşmanlığı içermemesi, tahrik veya teşvik etmemesi halinde sadece bildirimin verilmemiş olması nedeniyle kanuna aykırı toplantı veya gösteri yürüyüşü olarak kabul edilemeyeceğini düzenlemiştir. Bir başka deyişle, fıkra ile yapılacak toplantı veya gösteri yürüyüşüne dair bildirim verilmemiş olması, toplantı veya gösteri yürüyüşünü "kanuna aykırı" olarak nitelendirilemeyeceğini öngörülmüştür.

Madde ile ayrıca, aynı yerde, aynı gün toplantı yapılmasına dair ayrı ayrı kişiler tarafından bildirim verilmişse ilk verilen bildirim geçerli olacağı bulunan ve diğer bildirimde bulunan kişilere durumun hemen yazılı olarak bildirileceği düzenlenmiştir.

Madde 9 – Madde ile toplantı veya gösteri yürüyüşü düzenleyenler tarafından geri bırakılması düzenlenmiştir.

Madde 10 – Bir il sınırı içinde aynı günde birden çok toplantı yapılmasının istemesi halinde, toplantının ertelenmesini düzenleyen madde, erteleme yetkisini valiye vererek, ertelemenin yalnızca bir defa, on günü geçmeme, kararda gerekçenin bulunması ve yazılı olarak bildirilmesi şartlarına yer vermiştir.

Madde 11 – Madde ile vali veya kaymakama, kamu düzeni veya başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması amaçlarıyla on beş günü aşmamak üzere, gerekçeli karar ve yazılı olarak bildirilerek bir defaya mahsus erteleyebilme yetkisi tanınmıştır.

Madde 12 – Madde ile bildirimi yapan kişiye gerekçeli erteleme kararının toplantının başlama saatinden en az yirmi dört saat önce tebliğ edilmesi düzenlenmiştir. Erteleme kararını takiben, yeni

bildirimde bulunarak toplantının veya gösteri yürüyüşünün yapılabilecektir. Ayrıca madde kapsamında, vali veya kaymakamlar tarafından ertelenen toplantılar hakkında İçişleri Bakanlığına bilgi verme sorumluluğu düzenlenmiştir.

Madde 13 – Madde ile toplantı ve gösteri yürüyüşlerinin hangi hallerde kanuna aykırı sayılacağı düzenlenmiştir.

Madde 14 – Madde düzenlemesi, kanuna uygun olarak başlayan bir toplantı veya gösteri yürüyüşünün niteliğinin değişmesi halini düzenlemiştir. Kanuna aykırı toplantı veya gösteri yürüyüşü olması halinde görevli amirin ihtarda bulunması zorunlu kılınmıştır. İhtarın istisnası maddenin üçüncü fıkrası ile güvenlik kuvvetlerine karşı fiili saldırı veya korudukları yerlere ve kişilere karşı fiili saldırı hallerinin olması halinde kabul edilmiştir. İhtara rağmen topluluğun dağılmaması halinde zor kullanılarak dağıtılmasına yer verilerek, maddenin açık düzenlemesi uyarınca zor kullanmanın orantılı ve zorunlu olması gerekmektedir.

Toplantının niteliğinin değişmesi veya zor kullanılarak dağıtılması gibi durumların mahallin güvenlik amirine, durumu tutanakla en kısa zamanda mahallin en büyük mülki amirine tevdi edilmesi yükümlülüğü düzenlenmiştir.

Maddenin son fıkrası ile, 13 üncü maddenin ikinci fıkrasında yazılı silah, araç, alet veya maddelerin güvenlik kuvvetlerince uzaklaştırılarak toplantı ve gösteri yürüyüşüne devam edileceği düzenlenmiştir.

Madde 15 – Madde ile çağrı ve propaganda araçlarının esasları düzenlenmiştir. Maddenin ikinci fıkrası ile çağrının yapılış usulü ve tahrik yasağı düzenlenerek güvenlik kuvvetlerine men yetkisi tanınmıştır.

Madde 16 – Madde ile, kanuna aykırı toplantı veya gösteri yürüyüşleri düzenleyen veya hareketlerine katılanlara dair cezai yaptırım düzenlenmiştir.

Madde 17 – Madde ile, toplantı veya yürüyüş yapılmasına engel olan veya devamına imkan vermeyecek tertipler ile toplantı veya yürüyüşü ihlal eden kimseler hakkında fiil daha ağır bir cezayı gerektiren ayrı bir suç teşkil etmediği takdirde verilecek cezai yaptırım düzenlenmiştir. Suçun kamu görevlisi tarafından işlenmesi hali ise ağırlaştırıcı hal olarak düzenlenmiştir.

Madde 18 – Madde ile; propaganda vasıtaları veya başka araçlar ile halkı suç işlemeye teşvik ve tahrik edilmesi; teşvik ve tahrik neticesi olarak suç işlenmesi veya suçun icrasına teşebbüs edilmesi, halkın şiddete, kin ve düşmanlığa, tahrik veya teşvik edilmesi hallerinde uygulanacak cezai yaptırımlar düzenlenmiştir.

Madde 19 – Madde ile, ihtara ve zor kullanmaya rağmen kolluk görevlilerine karşı cebir veya tehdit kullanılarak direnilmesi düzenlenmiştir. Madde ile, 14 üncü madde hükmü yerine getirilmeden yetki sınırını aşarak toplantı veya gösteri yürüyüşlerinin dağıtılması vakalarını ortadan kaldırmak ve engelleyebilmek amacıyla, verilecek cezaların ağırlaştırılarak uygulanması öngörülmüştür.

Madde 20 – Madde ile, çocuklar hakkında bu kanunun cezai yaptırımlarının uygulanmayacağı istisnai hüküm olarak düzenlenmiştir.

Madde 21 – Madde ile, 06.10.1983 tarih ve 2911 sayılı toplantı ve gösteri yürüyüşleri kanunu yürürlükten kaldırılması düzenlenmiştir.

Madde 22 – Madde ile yürürlük tarihi düzenlenmiştir.

Madde 23 – Madde ile Bakanlar Kurulu'nun yürüteceği düzenlenmiştir.

TOPLANTI VE GÖSTERİ YÜRÜYÜŞLERİ KANUNU

BİRİNCİ BÖLÜM: GENEL HÜKÜMLER

AMAÇ VE KAPSAM

Madde 1 - Bu Kanun; gerçek ve tüzel kişilerin toplantı ve gösteri yürüyüşü hakkının kullanılması düzenler.

TANIMLAR

Madde 2 - Bu Kanunda geçen deyimlerden;

a) Toplantı; belirli konular üzerinde halkı aydınlatmak ve bir kamuoyu yaratmak suretiyle o konuyu benimsetmek için gerçek ve tüzel kişiler tarafından bu Kanun çerçevesinde düzenlenen açık ve kapalı yer toplantılarını,

b) Gösteri yürüyüşü; belirli konular üzerinde halkı aydınlatmak ve bir kamuoyu yaratmak suretiyle o konuyu benimsetmek için gerçek ve tüzel kişiler tarafından bu Kanun çerçevesinde düzenlenen yürüyüşleri,

c) Mahallin en büyük mülki amiri; illerde vali, ilçelerde kaymakamı,

d) Mahallin güvenlik amirleri; illerde il emniyet müdürü ve il jandarma alay komutanını, ilçelerde ilçe emniyet amiri veya komiseri ve ilçe jandarma bölük komutanını, ifade eder.

Bir il'e bağlı ilçelerin, o ilin belediye sınırları içindeki kısımlarına ilişkin olarak bu Kanunun uygulaması yönünden mahallin en büyük mülki amiri, ilin valisidir.

TOPLANTI VE GÖSTERİ YÜRÜYÜŞÜ HAKKI

Madde 3 - Herkes, önceden izin almaksızın, bu Kanun hükümlerine göre şiddet, kin ve düşmanlığı içermeyen, tahrik veya teşvik etmeyen, belirli amaçlarla toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkına sahiptir.

İSTİSNALAR

Madde 4 - Aşağıda belirtilen toplantı ve faaliyetler bu Kanun hükümlerine tabi değildir.

a) Siyasi partilerin, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının, sendikaların, vakıfların, derneklerin, ticari ortaklıkların ve diğer tüzelkişiliğin özel kanunlarına ve kendi tüzüklerine göre yapacakları kapalı yer toplantıları,

b) Kanunlara uymak, kendi kural ve sınırları içinde kalmak şartıyla kanun veya gelenek ve göreneklere göre yapılacak toplantı, tören, şenlik, karşılama ve uğurlamalar,

c) Spor faaliyetleri ile bilimsel, ticari ve ekonomik amaçlarla yapılan toplantılar,

d) Cumhurbaşkanı, Başbakan ve bakanların Devlet ve Hükümet işleri hakkındaki toplantı ve konuşmaları ile Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerinin halk ile yapacakları sohbet niteliğindeki görüşmeler.

SEÇİM ZAMANINA İLİŞKİN HÜKÜMLER

Madde 5 - Seçim zamanlarında yapılacak propaganda toplantıları ile ilgili kanun hükümleri saklıdır.

İKİNCİ BÖLÜM: TOPLANTI VE GÖSTERİ YÜRÜYÜŞÜ YERLERİ

TOPLANTI VE GÖSTERİ YÜRÜYÜŞÜ YER VE GÜZERGAHI

Madde 6 - Toplantı ve gösteri yürüyüşleri, tüm il veya ilçe sınırları içerisinde aşağıdaki hükümlere uyulmak şartıyla her yerde yapılabilir.

Toplantı ve yürüyüşü yapan kişilerin güvenliğini sağlanabilmesi, gerekli güvenlik tedbirlerinin alınabilmesi amaçlarıyla toplanma ve dağılma yerleri ile izlenecek yol ve yönler belirlenebilir. Toplantı yerlerinin tespitinde gidiş gelişi, güvenliği bozmayacak ve pazarların kurulmasına engel olmayacak biçimde, toplantıların genel olarak yapıldığı, elektrik tesisatı olan yerler tercih edilir.

Toplantı ve gösteri yürüyüşü zaman sınırlaması olmaksızın yapılabilir.

UMUMA AÇIK YER SAYILMA

Madde 7 - Toplantının yapıldığı yer, toplantı süresince umuma açık yer sayılır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM: TOPLANTI ŞEKİL VE ŞARTLARI

BİLDİRİM VERİLMESİ

Madde 8 - Toplantı yapılabilmesi için, toplantı veya gösteriyi düzenleyenler adına bir kişinin imzalayacağı bir bildirim, toplantının yapılmasından en az yirmi dört saat önce ve çalışma saatleri içinde, toplantının yapılacağı yerin bağlı bulunduğu valilik veya kaymakamlığa verilir. Tüzel kişilere ait bildirim tüzel kişinin yetkilendireceği kişi tarafından yapılır.

Bu bildirimde;

- a) Toplantının amacı,
- b) Toplantının yapılacağı yer,
- c) Toplantının yapılacağı gün ve başlangıç saati,
- d) Bildirimi veren kişinin açık kimlik bilgileri,
- e) Şehir ve kasaba içindeki genel yollar üzerinde yapılacak yürüyüşlere ait bildirimlerde yürüyüşe geçmek için seçilecek toplanma yeri ile izlenecek yol ve dağılma yeri belirtilir.

Bu bildirimin, valilik veya kaymakamlıkça alınması zorunludur. Bildirimin amacı, valilik veya kaymakamlığın toplantı ve gösteri yürüyüşü hakkının kullanılması amacıyla gerekli önlemlerin alınmasına ilişkin yükümlülüklerini yerine getirmelerini sağlamaya yöneliktir. Kamu düzeni ve güvenliğini sağlamak amacıyla bildirimin gerektirdiği tüm tedbirleri alır.

Bildirimin verilmemiş olması, bu kanuna uygun olarak düzenlenen toplantı ve gösteri yürüyüşlerin niteliğini kanuna kanuna aykırı hale getirmez.

Aynı yerde, aynı gün toplantı yapmak üzere ayrı ayrı kişilerce bildirim verilmişse ilk verilen bildirim geçerlidir. Diğerlerine durum hemen yazılı olarak bildirilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM: TOPLANTININ ERTELENMESİ VE GERİ BIRAKILMASI

Madde 9 - Toplantı, toplantının yapılacağı saatten en az altı saat önce bildirimde bulunan kişi veya onun yetkilendireceği kişi tarafından, bildirimin verildiği valilik veya kaymakamlığa yazı ile bildirilmek şartıyla geri bırakılabilir.

BİRDEN FAZLA TOPLANTILARI ERTELEME

Madde 10 - Bir il sınırı içinde aynı günde birden çok toplantı yapılmak istenmesi halinde vali, toplantılardan bir kısmını on günü aşmamak üzere, müracaat önceliği göz önünde bulundurarak, bir kez erteleyebilir. Ertelemeye dair kararda gerekçe yazılması zorunludur. Erteleme kararı yazılı olarak bildirilir.

TOPLANTININ ERTELENMESİ

Madde 11 - Vali veya kaymakam, kamu düzeni, veya başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması amacıyla belirli bir toplantıyı on beş günü aşmamak üzere, bir defaya mahsus, erteleyebilir. Ertelemeye dair kararda gerekçe yazılması zorunludur. Erteleme kararı yazılı olarak bildirilir.

ERTELEME KARARININ TEBLİĞİ

Madde 12 - Vali veya kaymakamlarca ertelenen toplantılara ilişkin gerekçeli erteleme kararı toplantının başlama saatinden en az yirmi dört saat önce bir yazı ile bildirim yapan kişiye tebliğ edilir. Vali veya kaymakamlarca ertelenen toplantılar hakkında İçişleri Bakanlığına bilgi verilir. Toplantının ertelenen günden sonraki bir günde yapılabilmesi, yeni bildirimde bulunmasına bağlıdır.

BEŞİNCİ BÖLÜM: KANUNA AYKIRI TOPLANTI VE GÖSTERİ YÜRÜYÜŞLERİ

AMAÇ DIŞI TOPLANTI VE GÖSTERİ YÜRÜYÜŞÜ

KANUNA AYKIRI TOPLANTI VE GÖSTERİ YÜRÜYÜŞLERİ

Madde 13 - Ateşli silahlar veya patlayıcı maddeler veya her türlü kesici, delici aletler veya taş, sopa, demir ve lastik çubuklar, boğma teli veya zincir gibi bereleyici ve boğucu araçlar veya yakıcı, aşındırıcı, yaralayıcı eczalar veya diğer her türlü zehirler veya her türlü sis, gaz ve benzeri maddeler ile yapılan toplantılar veya gösteri yürüyüşleri kanuna aykırı sayılır.

Şiddet içeren, şiddete tahrik veya teşvik eden toplantılar ve gösteri yürüyüşleri ile kin ve düşmanlığı içeren veya teşvik eden toplantılar ve gösteri yürüyüşleri kanuna aykırı sayılır.

TOPLANTI VEYA GÖSTERİ YÜRÜYÜŞÜNÜN DAĞITILMASI

Madde 14 - Kanuna uygun olarak başlayan bir toplantı veya gösteri yürüyüşü, daha sonra şiddet ve kin ve düşmanlığı içerir, tahrik veya teşvik ederse mahallin en büyük mülki amiri, yazılı veya acele hallerde sonradan yazı ile teyit edilmek kaydıyla sözlü emirle, mahallin güvenlik amirlerini veya bunlardan birini görevlendirerek olay yerine gönderir.

Bu amir, topluluğa Kanuna uyularak dağılmalarını, dağılmazlarsa zor kullanılacağını ihtar eder. Topluluk dağılmazsa zor kullanılarak dağıtılır. Zor kullanmanın orantılı ve zorunlu olması gerekir. Bu

gelişmeler mahallin güvenlik amiri tarafından tutanaklarla tespit edilerek en kısa zamanda mahallin en büyük mülki amirine tevdi edilir.

Güvenlik kuvvetlerine karşı fiili saldırı veya korudukları yerlere ve kişilere karşı fiili saldırı hali mevcutsa, ihtar gerek olmaksızın zor kullanılır.

Toplantı ve gösteri yürüyüşüne 13 üncü maddenin ikinci fıkrasında yazılı silah, araç, alet veya maddelerin bulunması halinde bunlar güvenlik kuvvetlerince uzaklaştırılarak toplantı ve gösteri yürüyüşü devam edilir.

ÇAĞRI VE PROPAGANDA ARAÇLARI

Madde 15 - Toplantı veya yürüyüşlere ilişkin çağrı veya propaganda amacıyla kullanılan basılı veya çoğaltılmış veya el ile yazılmış davetiye, levha ve ilanlarda, halkı şiddete teşvik eden, kin ve düşmanlığı içerir yazı veya resim bulunması yasaktır.

Toplantı veya gösteri yürüyüşünün yapılacağı tarihten önce toplantı veya gösteri yürüyüşünün başlayacağı saate kadar, ses yükselten veya ileten herhangi bir alet veya araç ile çağrı yapılabilir. Halka karşı, doğrudan doğruya veya ses yükselten veya ileten herhangi bir alet veya araç ile söz söyleyerek veya seslenerek, basılmış, çoğaltılmış, elle yazılmış, çizilmiş kağıtları duvarlara veya diğer yerlere yapıştırarak veya dağıtarak veya benzeri araç ve yollarla halkı şiddete, kin ve düşmanlığa kışkırtmak yasaktır.

Bu hareketler güvenlik kuvvetlerince derhal men edilir.

ALTINCI BÖLÜM: CEZA HÜKÜMLERİ

YASAKLARA AYKIRI HAREKET

Madde 16 - Kanuna aykırı toplantı veya gösteri yürüyüşleri düzenleyen veya hareketlerine katılanlar, fiil daha ağır bir cezayı gerektiren ayrı bir suç teşkil etmediği takdirde 730 gün karşılığı adli para cezası ile cezalandırılır.

TOPLANTI VEYA YÜRÜYÜŞÜ ENGELLEYENLER

Madde 17 - Toplantı veya yürüyüş yapılmasına engel olan veya devamına imkan vermeyecek tertipler ile toplantı veya yürüyüşü ihlal eden kimse, fiil daha ağır bir cezayı gerektiren ayrı bir suç teşkil etmediği takdirde 300 güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır. Toplantı veya yürüyüş yapılmasına engel olunması veya devamına imkan vermeyecek tertipler ile toplantı veya yürüyüşü ihlal edilmesi suçunun kamu görevlisi tarafından işlenmesi halinde, verilecek ceza yarı oranında artırılır.

KANUNA AYKIRI PROPAGANDA VASITALARI VE SUÇ İŞLEMeye TEŞVİK

Madde 18 - Bu propaganda vasıtalarında halkı suç işlemeye teşvik ve tahrik eder mahiyette yazı veya resim veya işaret bulunursa veya bu maksatla başka araçlar kullanılmış olursa, fiil daha ağır bir cezayı gerektiren ayrı bir suç teşkil etmediği takdirde failleri 200 güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.

Teşvik ve tahrik neticesi olarak suç işlenir veya suçun icrasına teşebbüs edilirse, fiil daha ağır bir cezayı gerektiren ayrı bir suç teşkil etmediği takdirde teşvik veya tahrikte bulunanlar bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

DİRENME

Madde 19 - İhtara ve zor kullanmaya rağmen kolluk görevlilerine karşı cebir veya tehdit kullanılarak direnilmesi halinde, 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 265 inci maddesinde tanımlanan suçtan dolayı cezaya hükmolunur.

14 üncü madde hükmü yerine getirilmeden yetki sınırı aşılarak toplantı veya gösteri yürüyüşlerinin dağıtılması halinde, yukarıdaki fıkralarda yazılı fiilleri işleyenlere verilecek cezalar, dörtte bire kadar artırılarak uygulanır.

ÇOCUKLAR HAKKINDA UYGULANMAYACAK HÜKÜM

Madde 20 - Bu Kanuna aykırı toplantı ve gösteri yürüyüşlerine katılarak direnme suçunu veya katıldıkları toplantı ve gösteri yürüyüşleri sırasında propaganda suçunu işleyen çocuklar hakkında bu suçlara bağlı olarak ayrıca 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununun 2 nci maddesinin ikinci fıkrası hükmü uygulanmaz.

KALDIRILAN HÜKÜMLER

Madde 21 – 06.10.1983 tarih ve 2911 sayılı toplantı ve gösteri yürüyüşleri kanunu yürürlükten kaldırılmıştır.

YÜRÜRLÜK

Madde 22 - Bu Kanun yayımı tarihinden üç ay sonra yürürlüğe girer.

YÜRÜTME

Madde 23 - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

